

ĐỒ-VĂN-Y
QUẢN-LÝ
GIÁ bán nhứt trình
AN-HÀ
Trọn năm.....8.000
Sáu tháng.....4.000
GIÁ bán riêng nhứt
trình L'APPEL
Trọn năm.....8.000
Sáu tháng.....4.000
GIÁ bán chung hai bên
Trọn năm.....10.000
Sáu tháng.....6.000

AN-HÀ-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TAI ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Cantbo
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỘT
Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là giữ
bãi đăng báo xin đề thơ
cho M.Đồ-văn-Y quản-ly
Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gửi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thăm cảm.

Y PHỤC PHẢI CHO

XUNG CHỨC VÀ XUNG ĐỨC NẾM MỖI ĐƯỢC

Y-phục là món vật dụng rất cần
thiết cho con người, không thể
nào mà chẳng có được. Nhưng mà
cách ăn mặc phải đúng làm dụng
phục sắc, đừng tham lấy của ai,
người sang không nên quá tiền-
tận, người hèn không nên quá xa-
xi; cốt là ăn mặc thể nào cho xứng
chức xứng đức của mình thì cái
giá trị của y-phục đâu trong đâu
khinh cũng đều xứng đáng thì
người ngoài chẳng ai nghĩ bực
phẩm đến cách ăn mặc của mình
được.

Bởi hiện thời kỹ nghệ một ngày
một tinh, máy dệt mỗi ngày mỗi
khéo, chế tạo nhiều sắc phục thật
cực kỳ hoa-mỹ; lại đương buổi
này phong tục rất phóng hoa-tự tại,
thiên hạ phần nhiều lại đua nhau
ăn mặc xa-ngoa quá đáng, khiến
cho người có mắt tinh đời trông
vào không còn biết đâu mà phân
biệt kẻ trên người dưới, kẻ tri
người ngu. Trong cung cấm mặc
áo bào, ngoài dân gian cũng mặc
áo bào, quan đại thần mặc áo gấm,
cậu công-tử bột kia cũng mặc áo
gấm, thành thử y-phục lẫn lộn,
thoá hoá ai có tiền này sấm, ăn mặc
cách nào tự bưng..... như thế
thì còn gì là giá trị y-phục nữa?

Thiết tưởng: ăn mặc mà có giá
trị thì phải ăn mặc cho xứng chức
xứng đức xem mới được. Phòng
như chức đã có mà đức lại không,
rồi ăn mặc cho sang trọng quá độ,
thì có khác nào yên ngựa đem đi
trên lưng bò, thì không những tốn
tiền vô lối mà lại còn bị người đem
pha chế cười là khác.

Sao lại cũng một thứ y-phục mà
người thì mặc vào coi được, còn
có người mặc coi không được? Ấy
chẳng qua là tự người ăn mặc
xứng đáng cũng không xứng đáng
mà thôi. Phàm áo phẩm phục
cũng áo mặc thường, người mặc
áo phải tương xứng với giá trị.
Kia xem như áo cam bào là áo để
cho quan văn, thiết giáp nó phủ là
áo quan võ, lam bào là áo đại khoa,
hiếm hĩnh xứng vào bực văn chương
cầm bút thì mặc áo cam tử, còn
chiến bào là áo cho các võ sĩ, xứng
vào bực can-dóm hùng dũng thì
mặc áo hùng dũng. Ăn mặc cho
xứng chức xứng đức như thế, thì
giá trị y-phục quý báu về vang biệt
dương nào. Lại còn có hạng người
cũng ăn mặc xiêm-áo, cân, đai, mà
không có giá trị gì là những hạng
bội, tuy là họ đóng vai quan
trọng, ăn mặc y-mang cân đai

xem thiết là xinh là đẹp, nhưng mà
chẳng qua là đội lốt can đai y-
mang, không có gì là giá trị; vì ai
cũng đến rồi hạng này không xứng
chức xứng đức mà a a mặt đó ấy.

Buổi này: thường thấy nhứt là
ở các nơi phiên lạc thì từ già trẻ
bè con nam nữ phần nhiều ăn mặc
hạng, nhem, sô, sa, gấm, vóc, hạt
kỳ ở xứ nào, nước nào bày ra
được hàng nhiều xinh đẹp gì thì
có người mua mặc liền. Thật
là cách ăn mặc ngày nay sánh với
vài ba mươi năm trước thì càng
xa-ngoa bội phần; tuy là ăn mặc
hết thấy xem có vẻ bành bao,
nhưng tựu trung có người ăn mặc
xứng với danh giá hay, lại cũng
có người ăn mặc lịch sự mà không
có cái giá trị gì hết. Lời tục ví:
"Người năm bảy hạng, của năm
bảy loại", thì y-phục cũng nên
phân biệt ra làm năm bảy hạng, kẻ
hay người dở tùy phẩm hạnh của
mình mà ăn mặc thì y-phục mình
mới là có giá trị cho.

Nên chi: cách ăn mặc phải
cho xứng với hạng người của
mình, cho vừa thủ-thiệp, thì dẫu
cho mặc áo vải mà cái giá trị áo vải
chẳng mất. Còn ăn mặc phí tiền
mà không giá trị, như những bọn
du thủ du thực, bất sự sản nghiệp,
ý có tiền của cha mẹ làm đồ
mở hôi xot con mắt để lại cho, đem
xài phí vào đám cờ bạc rượu trà,
sâm an mật cho sang, hết năm
trăng qua ăn phục; ăn mặc như
thế là ăn tiêu hại của đời không
có nghề nghiệp gì, thì người ta
nào cho là ăn mặc có giá trị?

Bỉ-nhan viết mấy hàng trên đây
chẳng phải có ý bao biện ai, nhưng
vì thường thấy cách ăn mặc kim
thời nhứt là của bọn thanh niên
nam nữ nước nhà mình lấy làm
xa-xi tôn-hao mà lại ít khi trông
phẩm cách của mình, thường để
miệng người đem pha nhạo bân,
nên bài này đăng lên đây cốt để
thực tình mấy vị hay xa-ngoa về
cách ăn mặc sai chức tước, và sai
đức hạnh của mình đó. Mong sặc
cho họ tự hồi tâm cải chánh lại thì
lấy làm may mắn lắm.

T. T.

Lời rao bán thuốc

Tam sắc hổ hoàn tôn trị nam nữ
lão ấu thân thể hư nhược, mỗi
mẻ 1450.

Điều kinh bạch đới hoàn, tôn trị
phụ nữ bế kinh xích đới bạch đới
cửu bất thọ dụng, đẳng chứng một
mẻ 1500.

Bổ phế thánh dược thủy tôn trị

Cuộc tuyển cử bốn Nghị-viên bốn quốc Phòng Canh-nông Nam-kỳ
ngày 13 Septembre 1925, nhâm 26 tháng bảy Annam năm Ất-sửu

Quý ông, Quý bà

Ngày 13 Septembre 1925, nhâm 26
tháng bảy Annam, Chánh-phủ sẽ mở
hội tuyển cử bốn nghị-viên bốn quốc
phòng Canh-nông Nam-kỳ.

Chúng tôi xin ra ứng cử, lãnh phần
trách nhiệm Nghị-viên này mà thay
mặt cho quý ông, quý bà nơi phòng
Canh-nông hội nghị.

Chúng tôi chẳng dám tự đắc khoe
trước rằng sẽ hiện tính dưng thành
tựu đều chi là hữu ích cho nhà nông
phổ, song chúng tôi tưởng chúng tôi
có đủ chí nhiệt thành mà nghiên cứu
các khoản chương trình của chúng tôi
xin kể sơ lược sau đây.

1.— Xin sắp hạng đất ruộng cho
công bình, do theo luật lợi thổ sảng
mã định hạng thuế.

2.— Xin đào kinh, đắp lộ, cho rộng
đường thông lưu trong các điền địa
ước cho tiện bề khai phá ruộng lớn
khỏi bề trễ mùa màng.

3.— Xin lập Ngân-hàng nông giới
để giúp tư bản cho điền chủ Langsa
và Annam nhập tịch Langsa, và người
bốn quốc nhứt là người Langsa, vì
người bốn quốc phần nhiều trong các
tỉnh đã hưởng được lợi ích của hội
Canh-nông Tương-tế đã lập rồi.

4.— Kiểm cách thể tuyệt trừ chuột
bọ, vì loài này càng ngày càng nhiều
càng thêm hại cho mùa màng.

5.— Kiểm cách thể tuyệt trừ cỏ lục-
bình là một loại cỏ sanh sảng rất lạ,
trong đồng, chặt sông bích đường
thông lưu.

6.— Kiểm cách thể dụng đất nào
làm ruộng chẳng dưng mà trồng khoai,
mía, tía bắp, trồng dâu, bông vải
vân.

7.— Kiểm phương thể dùng phân
cho ruộng đất thêm thanh màu, là một
điều đáng lo thí nghiệm, mà thuở giờ
đã bỏ qua.

8.— Lo phương cách trợ giúp nông
gia điền-chủ dụng tiện bề chuyên vận
lúa đi bán buôn.

9.— Xin lập đồn lính tuần phòng
ngăn ngừa đạo tặc nơi chốn thôn quê
là một điều nông gia điền-chủ rất
trông mong.

10.— Kiểm phương cách chi trợ
giúp nông-phu lựa lựa rẽ giống lúa
tốt, là cái vấn đề cuộc đấu xảo lúa mà
chưa thành tựu.

11.— Kiểm phương tiện về việc
dụng máy cày, vì có ít người đã dùng
máy cày ruộng đất tốt, đáng bắt chước
đang lưu ý.

12.— Lo về việc khuyến-khuyết nhưn
công là một điều rất nên nhắc nhở cho
các nơi có ruộng lớn kiểm thể đi dân
Trung Bắc vào nam cho tiện.

Những khoản chương trình của
nam nữ lão thiếu nhứt thiết tôn khai
cửu khai đẳng chứng giá mỗi ve 0440.

Ngũ lâm bạch trực hoàn một
mẻ 0440.

Nhơn sấm hảo diện hoàn một
mẻ 0430.

Chư quân quan cổ thỉnh nhận cầu
kỷ mạch vi kỷ, nhà ở tại Annam Cầm-
thor, cầu tàu lục-tính nhà số 32, tôn
biện, sanh thực được tài sấm những
ngọc quế, phát khách.

Cầmthor; TRÍ-TRUNG HÒA cáo bạch.

Chúng tôi kể sơ lược trên đây, là ý
kiến sơ nguyên của chúng tôi sẽ tận
tâm lo cho thành tựu, nếu chúng tôi
đắc cử.

Ngoại trừ 12 khoản kể đó, chúng
tôi sẽ lấy chí-nhiệt-thành mà khảo cứu
các vấn đề chi chi hữu ích cho nông-
gia điền-chủ.

Nói tắt một lời, chúng tôi sẽ hết
lòng lo bính vực quyền lợi đường
kinh tế Nông-nghiệp xứ Nam ta,
chẳng cần dự việc chánh trị, tư hành,
cũng là việc chi khác hơn là việc
Canh-nông.

Xin quý ông, quý bà, chắc ý rằng
nếu chúng tôi đắc cử, thì chúng tôi
sẽ tận tâm mà thi hành chương trình
của chúng tôi, vì chúng tôi quyết ý
rằng nếu muốn cho quốc-thời dân an
thì trước phải chăm nom mối lợi cho
nông-phu điền-chủ xứ ta cho vững
bền.

Vì cặn nhứt quá, chúng tôi không
có thể đến tận nơi, người mà luôn
chuyển cùng ngài, xin ngài thứ lỗi
cho.

Võ-hiếu-Đề.— Điền-chủ. Hội-
trưởng hội Canh-nông Cantbo.

Nguyễn-ngọc-Chơn.— Điền-chủ.
cựu Hội-trưởng hội Canh-nông Long-
xuyên.

Nguyễn-thành-Điểm.— Điền-chủ.
Hội-đồng địa-hạt Vinhlong.

Nguyễn-khắc-Cẩn.— Điền-chủ ở
Cholon cựu Hội-viên phòng Canh-nông.

Lời của Tòa-báo: Bốn ông đứng
chung một liste ra ứng cử chức Hội-
đồng Phòng Canh-nông Nam-kỳ, cả
thảy ông nào cũng thật là xứng đáng
ra gánh vác phần trách nhiệm ấy. Bốn-
báo tuy chưa hiểu-hành quen biết
được ông Nguyễn-ngọc-Chơn và ông
Nguyễn-khắc-Cẩn, nhưng cũng từng
nghe danh hai ông chẳng những là
tay phủ hảo mà lại thường đem nhiệt
tâm làm điều công ích để đối đãi với
đồng bào mình. Và lại ông Chơn đã có
làm Hội-trưởng hội Canh-nông ở
Longxuyen, còn ông Cẩn là cựu Hội-
viên Phòng Canh-nông Saigon. Thế thì
Đổng-bào ta cũng nên cử người xứng
đáng từng trải các việc lợi ích như
hai ông đây vào thể mặt cho chúng ta
nơi Phòng Canh-nông.

Ông Võ-hiếu-Đề và ông Nguyễn-
thành-Điểm tưởng cho cả Nam-kỳ
này ai ai cũng đều quen thuộc cùng
nghe danh nhiều ít đó. Ông Đề đã
ghe lần lãnh chức Hội-trưởng hội
Canh-nông Cantbo, ông là người có
biết tài năng tinh cậy, hơn báo rất
quen thuộc cùng ông nên hiểu biết
ông hay cần lòng làm việc ích lợi
chung cho người mình. Vậy chúng
ta rất may mắn mà cử ông làm Nghị-
viên nơi Phòng Canh-nông làm đó.

Ông Nguyễn-thành-Điểm hiện làm
Hội-đồng địa hạt ở Vinhlong, đại diện
chủ và chủ hàng xe-hơi. Ông có nhiệt
tâm bính vực quyền lợi trong xã
mình. Nay ông xin ra gánh phần
trách-nhiệm nơi Phòng Canh-nông
Nam-kỳ, thật chúng ta sẽ có người
xứng đáng thay mặt nói đó. Vậy chúng
ta chờ đợi ông đến đây, cử việc cử

Đính chánh

Quý báo An-hà số 425, ngày 27 Aout
1925, có đăng một bài của bí-nhan
dịch, mục đề là: "Về sự cần ngôn."
Trong bài ấy có câu chữ Pháp như
vầy: "Souvenez-vous que la nature a
donné à l'homme deux oreilles et une
bouche pour qu'il entendit plus qu'il
ne parlât. Thế mà ẩn công sơ ý bỏ
qua ba chữ plus qu'il, thành ra.....
une bouche pour qu'il entendit, ne
parlât. Trừn chưa!

Tưởng chừng quý độc giả tự mình đã
đính chánh lại rồi?

Tiền đây bí-nhan cũng xin tiếp lời
mọi một ít đến về sự phải cần thận
trọng khi sao bài của ai hay là viết
sách, viết bài đăng cáo nơi báo giới.

Phàm khi sao bài nào thì phải giữ
tiếng của tác giả, đừng kéo mang câu
"Tạm sao thất hồn". Chư quý độc giả
cũng từng biết cuốn Kim-Vân-Kiều
của Nguyễn-Du tiên sanh đã gây ra
sự cãi cọ trong Nam-kỳ bấy lâu chưa
dứt. Ấy cũng tại sao lại mà sơ ý chẳng
giữ ý bền vậy.

Và chẳng những phải giữ
tiếng, mà còn phải giữ cách chấm
câu cho đúng nữa; bởi chừng nếu
mình chấm câu sai chỗ, thì cũng đổi
nghĩa câu văn.

Hàng thứ giả ai cũng thừa đều này,
vì biết đoạn dấy về chấm câu (punc-
tuation) là quan trọng đường bao,
nhưng trong chư quý độc giả chẳng
thiếu chi kẻ còn ở bực thiếu niên,
thường khi viết văn, chẳng kể chấm,
phết, là gì, nên bí-nhan thấy lay cái
nghĩa dưới đây xin vui lòng miễn
chấp.

Người ta có đặt một chuyện như
vầy:

Bữa nọ có một ông quan thanh-tra
đến làng kia xét trường, thì hương
chức hội tề tựu lại đủ mặt. Quan
thanh-tra chăm rai hạch từ trở về cách
chấm câu. Chẳng rõ câu xã không
ra vấn đề ấy hay là muốn hiểu sự
cho chóng, bèn làm bầm trách quan
thanh-tra với mấy vị hội tề rằng:

"Thanh-tra gì mà in con bò, cứ nhời
mãi cái đèn! Ông quan thanh-tra
mông tai nghe câu ấy, song không tỏ
sắc giận, cứ tuân từ hồi học trò một
cách bình tĩnh như thường. Khi hạch
miệng xong, ngài bèn biểu một trò
lên bản viết một câu rằng: Monsieur
l'Inspecteur dit le maire est un boeuf;
rồi ngài biểu trò ấy phết một cái sau
tiếng Inspecteur, và một cái sau tiếng
Maire. Trò ấy làm y lời, thì thành:
Monsieur l'Inspecteur, dit le maire,
est un boeuf. Quan thanh-tra biểu trò
ấy dịch ra tiếng Annam, thì trò ấy
dịch rằng: Câu xã nói quan thanh-tra
là con bò. Câu xã hết hồn. — Đoạn
quan thanh-tra bèn biểu bồi hai cái
phết và để hai chấm sau tiếng dit. Trò
ấy làm theo, thì câu ấy thành ra:
Monsieur l'Inspecteur dit: le maire est
un boeuf. Ngài biểu dịch ra tiếng An-

bản ông đứng chung là thăm với nhau
đầy vào làm Nghị-viên nơi Phòng
canh-nông Nam-kỳ; thật là xứng tài
xứng đức cả thầy.

Câu chúc cho bốn ông đều đắc cử!!!

AN-HÀ

nam nữa. Trò kỹ dịch rằng: Quan thanh-tra nói: Cậu xã là con bò. Cậu xã bèn đỏ mặt tía tai.

Ấy cái chằm cái phết có giá trị trong câu văn là thế nào, huống chi sao bài của tác giả mà bỏ tiếng hay là đổi tiếng, thì còn gì là nghĩa câu văn; vì vậy mà trong tiếng Pháp có câu tục ngữ rằng:

Pour un point Martin perdit son âne. Chằm sai chỗ mà cổ Mạt-tanh mất dành con lừa dực.

Sở là có ông cha kia tên là Martin làm bề trên nhà dòng họ ở thành Asello nước Ý. Ông cha này rất ái nơn như lý, mở cửa rước khách lữ đường; vì buổi ấy tại thành Asello không có lữ quán chắc-chắn, mắt mẽ, phương tiện như Trung-châu-lữ-quán Càn-thơ.)

Bởi ngài muốn cho lữ nơn biết chỗ mà đình trú khi lữ chơn, nên ngài mướn khắc nơi mặt tiền nhà một câu latin như vậy: Porta, patens esto. Nulli claudaris honesto. Nghĩa là: Cửa kia, hãy mở ra hoài. Nhứt là khi có kẻ lương thiện đến thì chớ có đóng.

Chẳng biết tại ông cha ấy chằm câu sai hay là tại anh thợ chạm vô ý, chạm cái chằm ở sau tiếng Nulli, thành ra: Porta, patens esto nulli. Claudaris honesto. Nghĩa là: Cửa kia, đừng mở cho ai hết. Mi phải đóng lại chớ cho người lương thiện vào.

Đức giáo hoàng ngự qua thấy câu ấy thì nghĩ cho ông cha bề trên dòng này bất nơn, không lòng đạo đức, bèn cắt chức ông đi mà để cha khác thế.

Tiếng Asello vốn chỉ tên thành, mà trong tiếng latin có nghĩa là con lừa, nên trong chữ Pháp dịch ra âne—con lừa, chớ câu này trong tiếng Ý lại nói: Pour un point, Martin perdit sa chape. Nghĩa là: Để chằm sai chỗ mà cổ Martin mất cái áo choàng, (ý phục cha bề trên cai dòng); nghĩa là: mất chức.

E. Nguyễn-khánh-Nhượng

Độc bài của ông bạn Nguyễn-khánh-Nhượng sự nhớ lại chuyện sau này cũng quan hệ với vấn đề chằm câu xin đăng nổi ra đây cho chư khán quan đồng lãm.

Quan huyện kia xử vụ kiện quân

phân gia tài phê rằng: « Gia tài phân tử ế ngoại nơn bất dất tương tranh. »

Vì lời phê không có chằm câu nên người rờ chằm phải chằm câu sau chữ ế và phải đọc là: « Gia tài phân tử ế, ngoại nơn bất dất tương tranh. »

Nên người rờ cũng đòi lãnh phần ăn như người con trai. Người con trai nói quan huyện xử không công bình bèn vào đơn kiện với quan phủ. Khi quan phủ hỏi lại quan huyện thì quan huyện trả lời rằng: « Đây là tại người rờ đọc sai, chớ lời phê ấy phải đọc như vậy mới đúng: Gia tài phân tử, ế ngoại nơn bất dất tương tranh. »

Lại có một cô kia vì chồng đi làm ăn phương xa đã lâu mà không có tin tức gởi về, nên có làm đơn đến thưa quan huyện coi có được phép cải giá cũng chẳng. Quan huyện phê rằng: « Phú hồi cải giá bất dất từng phụ mẫu. » Lời phê cũng không có chằm câu. Cô ta về mướn ông thầy nho đọc và cắt nghĩa giùm. Thầy nho đọc như vậy: « Phú hồi cải giá, bất dất từng phụ mẫu » cho nên cắt nghĩa với cô ấy rằng quan huyện cho phép có cải giá.

Cô ta nghe theo bèn lấy chồng khác. Sau người chồng trước trở về, nghe chuyện ấy bèn đến thưa với quan huyện. Quan huyện nói rằng lời phê của ông phải đọc như vậy mới đúng: « Phú hồi cải giá bất dất, từng phụ mẫu. »

Ấy trong văn từ cái giá trị của một cái phết, một cái chằm là thế. Người làm văn há chẳng nên cân thận ru?

BỒ-VÂN-Y

Ai tin

Tiếp đăng tin buồn của ông bạn đồng chí yêu quý của chúng tôi là M. Trần-quang-Minh, chủ tiệm bán thuốc tây tại Bắc-liên gởi đến cho hay rằng linh hiển kế thất của người mỹ danh là Hà-thị-Phụng, 34 tuổi, đã mất lúc

hôm ngày 31 Août 1925.

Cuộc tổng chung đã an bài hôm ngày 2 Septembre 1925.

Vì đăng tin rất muộn, nên chẳng đến kịp đưa chị lên dâng thiên cổ chúng tôi rất tiếc.

Vậy chúng tôi thành tâm cầu nguyện cho hương hồn chị được an vui nơi cõi suối làng mây, sau phần ưu cùng ông bạn Trần-quang và hữu quyến.

Cairang le 2 Septembre 1925.

LÂM-NGUYỄN-Sĩ
và NGUYỄN-DUY-Giảng
huy lụy kính điệu

Thời sự

Càn-thơ

ĐAM CƯỜNG ĐAM

Hôm bữa 2 Septembre rồi đây, có xảy ra nơi rạch Tham-lương một vụ cường dâm như sau đây:

Ngày ấy, ở nhà tên Bình đều đi khai hết, có một mình vợ tên Bình ở nhà mà thôi. Con quí cường dâm tên là L... thấy người nhà đi khỏi, nên men tới kiếm ăn, vì bấy lâu vợ chết nên thèm, thấy đàn bà thì động lòng nên mới niều kéo vợ tên Bình.

Đề đầu thì này chẳng thuận tình nên la lối om sòm, may dầu tên Bình đi đóng thuế về nghe la chạy vô thì thấy tên L... còn đang đè vợ nó. Tên Bình om được tên L... bèn cho ít thôi nơi mặt L... nhằm thế chạy không thoát nên la lên, thì tên S. và P. là con tên L... xách cây và búa ra ứng tiếp, lại bị người lối xóm chạy tới đông nên tiếp không được. Không ai dám trối tên L... hơi có tên P. cầm búa mà hăm dọa, nên tên B... mới nói mô lên.

Nội vụ bắt ra hương quân thì vợ tên Bình khai L... vô hãm hiếp y, thì y có cần nơi cánh tay trái một vết và bên hông.

Chúng thấy y như vậy.

Hương-quân bèn đem ba tên vào khám đến ngày 3 Septembre đả nội vụ vô tôn, quan Biện-ly bèn phạt tên L. 2 ngày, con quí này thiệt làm đều vô lương quả nó năm mươi ngoài tuổi rồi, còn vợ tên Bình có 21 tuổi còn nhỏ hơn con của con quí đó nữa. Nghi cũng gớm-ghe cho con quí cường dâm này.

Có lẽ bị đánh một trận này, từ đây con đê-xm này cũng tởn mà chớ!!

Các sự lạ lùng trên da thân người

Trong một khoản mặt da độ chừng năm sáu phân vuông thì có ít nữa là hai ngàn bảy trăm cái lỗ chơn long, tại có đó mà cho da có hơi ra hơi vô. Nếu có buổi bệch đóng nghệt thì hơi khí xuất nhập sao được. Bởi đó nên xà-bông làm chề phải có bọt nhiều để thấm vô chơn long làm trời sạch đồ đó què, mà làm cho nước da sạch sẽ trở nên tốt đẹp.

Savon Cadum

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Ce
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Ai có ngờ 10.000 cuốn

Tướng hát Cải-lương của M. Félix Mộng-Trần vừa xuất bản Không dấy một tháng mà bán gần hết

MÀ THẬT VẬY!

Trong số xuất bản 10.000 mà nay chỉ còn không đầy 1.000. Có được những thư khen ngợi gởi đến chẳng xiết. — Vây thì: Không phải là ế— (nếu không ế thì.) Không phải là dở.

NAY LẠI XUẤT BẢN

2 thứ sách nữa:

1° Tang-Bại-Cầu-Hôn, Tướng hát Cải-lương 5.000 cuốn. Tướng này lời đối đáp, lối ca ngâm cùng hay như tướng Bửu-cánh-Trùng-Duyên và Tang-Bại-Giã-Gái vậy. Mà lại có nhiều đoạn đọc đến phải cười nơn ruột, như những đoạn: Bán-Chi-Mai trở tài.

Trương-Xuân-Nghị nhảy nai.

Các Họ-dương sai giải.

Giá mỗi cuốn 0\$50.

2° Hoàng-Đào-Tương-Cổ, Ai-tình tiểu-thuyết 5.000 cuốn. Bộ Tiểu-thuyết này tác-giả đã gia-công bài bố lớp lang, sắp đặt ý tứ từ lúc tác-giả còn ở trong trường cho đến giờ kẻ lại cũng hơn mười năm, khổ tâm chẳng khác nào như người chế làm một cái máy lạ trong đời vậy. Nay đã được hoàn toàn mới đem ra hiển cho đời công duyệt. Tuy là Ai-tình, mà không phải là giống theo những Ai-tình tôi phong bại tục, mà chính là một cái Ai-tình đặc-biệt, có thể ung đúc nên luân lý cương thường nước nhà ngày một thêm cao. Không nói chuyện hoang đường, không nói chuyện mặt-mở, không căng, không cợt, không hình, không bóng, mà lại cũng không trộm cướp ý kiến của ai (1) mà chính nơi trí tác-giả tìm tòi ra mà thôi.

Ái đọc Tiểu-thuyết này thì được thấy sự qua rồi như sự hiện hiện. Nhiều đoạn ghê gớm lạnh mình, nhiều khoản éo le lộn óc. Đọc mà không sanh chán. Vừa đọc từ đầu thì đã muốn đọc riết cho biết cái kết cuộc của bộ Tiểu-thuyết, chớ không phải như những Tiểu-thuyết vừa lật xem ít hàng đầu, đã đoán ngay dạng đoạn cuối cùng đâu. Trong bộ Tiểu-thuyết

này lại có một đoạn nói về vụ tìm kím:

Một cái gia-tài Bì-một một trăm ngàn đồng bạc con có. Là làm! Thập là làm.

Cuốn thứ nhứt giá... 0\$35 Những sách nói trên đây đều có gởi bán lẻ trong khắp Nam-kỳ.

Sở bán sĩ:

"PUBLICATION NOUVELLE"
41, Boulevard Delanoue
Càn-thơ.

(Mua mặt có huê hồng nhiều mua góp hay là mua chịu có kỳ hẹn xin viết thư thương nghị.)

(1) Những người nào bắt chước câu văn lời nói cũng là những sự tích hoặc ý kiến của người khác mà sửa lại rồi làm của mình thì có tội cũng như kẻ trộm cướp vậy.

ANCIENNE MAISON AKOUNE

Epicerie Mercerie

Ban Ly-Seng
dit Vang-Lai-Thanh
HUYNH-SANH, propriétaire
31, Rue du Quai.— Cantho-ville
Téléphone: N° 24
Maison vendant
Le meilleur marche

Consommations sur place

Alimentation générale
Vins fins, Vins de table et liqueur de toute marque en caisses et en bouteilles
Conserves alimentaires de 1re marque
Arrivage à chaque courrier de France:
FROMAGE Gruyère en meule.
GLACE

Parfumerie marques les plus connues
Verrerie et cristallerie de luxe et ordinaire

TABACS, CIGARETTES et CIGARES
Expéditions soignées et rapides dans l'intérieur

MAISON DE CONFIANCE

Rẻ quá! Thậ rẻ quá!!

Một quyển tướng cải-lương rất có ích cho phong hóa nước nhà, (đầy ngót trăm trường, giấy láng, có hơn bốn chục bài ca và nhiều câu ngâm) như quyển tướng "Tiết-Liêu Lương-Duyên" của tác-giả Lâm-doan-Chánh (Cairang) mà giá bán có năm cất bạc, thì thật rẻ quá.

Vây ai là người thương phong nển tục dân, xin hãy mua giùm làm nghĩa. Các nhà buôn sách đều có trữ bán tướng này.

Mua sĩ có huê hồng nhiều, mau mau viết thư cho M. Lâm-nguyên-Sĩ, giáo tập Cairang (Càn-thơ) mà thương nghị.

P. S. Người nào muốn cho con cháu giỏi mình theo đường ngay, chừa nẻo vạy, thì đừng có tiếc 0\$50. Hãy hỏi mua cho được quyển tướng này mà cho con, cháu gái mình đọc. Như vậy mới phải là người biết mến thương phong hóa.

Ái dẫu??? Ái dẫu???
Ký-giá đây dăm hồi

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heure de l'adjudication: Bureaux de l'Inspection de Tanan, le 25 Septembre 1925 à neuf heures du matin.

OBJET: Agrandissement des Bâtiments de la Délégation Administrative de Binh-Phước (Tanan)

Importance approximative..... 2.647\$76

Cautionnements Provisoire et Définitif: 45\$00 90\$00

Bureau où le dossier peut être consulté: Bureau de l'Inspection de Tanan et 4ème Bureau du Gouvernement Local à Saigon.

Tanan, le..... 1925

L'Administrateur

Tướng hát Cải-lương

TÔNG-TÙ-VÂN

宋慈雲

Mới xuất bản. Giá mỗi cuốn 0\$50. Trữ bán sĩ tại nhà in Hậu-Giang Càn-thơ và bấp lẻ nơi các hàng sách Lục-tỉnh.

Tướng này tác-quả là M. LÊ-CHƠN-TAM từ MỘNG-TRẦN lại có M. TRƯƠNG-DUY-TOÀN chính chủ-bút báo TRUNG-LẬP xưa kia là thấy tướng bạn hát cải-lương của thấy năm T.C. duyệt lại, nên văn chương trôi-chảy lắm. Và lại tướng này bạn TẬP-ICH-BANG đã có hát rồi nhiều lần, nên những bài ca ngâm ăn với giọng dơn như một, đọc đã êm tai mà ca thêm khoái miệng. Tướng cải-lương bấy lâu ít có tướng nào đạt để kỳ-oang bằng tướng này.

Bốn tướng này M. LÊ-CHƠN-TAM đã bán cho tôi làm chủ, tôi in ra kỳ nhứt này không bao nhiêu, chỉ đủ bán mà thôi, quí vị muốn xem xin mua sớm-sớm kẻo hết. Ở xa muốn mua xin để thư cho.

Monsieur ĐỖ-VÂN-Y

Quản-ly nhà in Hậu-Giang
CANTHO.

BISCUITS QUỐC-NỮ

Bánh này là của thợ Annam ta làm ra, ăn ngon, mùi thơm tho, để lâu được, không kém gì bánh tây, mà giá rẻ hơn nhiều. Mỗi hộp chỉ có 0\$55. Xin quí vị mua ăn thử thì biết bánh này làm rất tinh khiết và kỹ-cang. Mục hành Quốc-Nữ tức là giúp cho người đồng-bang mau tấn phát trong đường công-nghệ.

Có trữ bán tại:

TRUNG-CHAU LỮ-QUÂN CANTHO
và AN-HA LỮ-QUÂN CANTHO

CÔNG BẢNG CẤP CỦA HỘI ĐẤU TẠO MỸ-NGHỆ-HANOI-BANG KHEN
DIPLOME DE MERITE-EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1922
Cordonnerie - Chapellerie - Tonkinoise
GRAVURE SUR METAUX ET MARBRE
NGUYỄN CHÍ HÒA
83 Rue-Catinat-Saigon

Kính gởi QUI-VỊ đáng trọng. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KỲ giỏi ĐÓNG GIẤY, LAM NÓN theo kiểu AU-CHAU kim thời. GIẤY đóng bằng DA-TÂY hết, NÓN làm bằng CÂY-MÓP thiết kế, lớp NITAM, BỐ TRẮNG VÀ BÓ-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON ĐẤU ĐÓNG VÀ CHẠM MỘ-HIA DA CÀM-THACH ĐỀ MÃ. Tôi là BÀN-SI, Ỗ LỰC-TINH thiết nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NÓN VÀ GIẤY của tôi làm thật kỹ càng và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÀN GIẤY-HA ĐA LĂNG CHÉP DA LĂNG VÀ NHUNG đỏ màu QUỐC BẮC-KỲ SƠN-ĐEN QUAI-NHUNG QUI VỊ xa xin viết thư về thương nghị tôi sẽ làm lập tức có giá BÀN-SI riêng thiết rõ xin chớ lộn chiểu cho việc buôn bán của BÔNG-BANG ta được thanh lợi trong lúc tranh tranh này tôi hết lòng cảm ơn.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, Kính mời

TRẠI THỢ MỘC, CHÈM VÀ CÁN HIỆU
Nguyễn-long-Thao

Tại chợ LỚN THỊ (Đường COLONNALE)

Sáng tạo gần 10 năm rồi, từng thợ nhiều kinh nghiệm.

Có đóng sẵn và bán đủ các thứ bàn: dài, vuông, tròn, vuông khoét lỗ. Tủ áo hoặc trên có kính soi mặt, 2 mặt, tủ thờ trên cầu, tủ để sách và đồ rượu. Bàn viết, bàn rửa mặt cùng bàn salon họp họ. Ghế trường kỷ, ghế ngồi nhiều kiểu. Văng gỗ một tấm liền chường ngựa thừng, chường liền hoặc chường voi/dơi. Bàn liêng sơn mài và cán. Khay, bộp chường, đồ dài kỳ.

Những món kể trên đây dùng toàn cây danh một Trắc, gỗ, cam lai mà đóng chế kiểu kim thời.

Kính mời quý ông quý bà muốn mua hay là đặt món chi thì tôi sẵn lòng làm theo vừa ý. Trại tôi cũng có làm làm bao lam thành vọng cần chạm sơn thếp

Nguyễn-long-Thao
Chân thành kính cáo

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

"LỐI BƯỚC PHONG TÌNH" quyển thứ tư mới in rồi, có bán tại nhà:

"AN-HA AN-QUAN CANTHO"
Quyển này là quyển chốt xin chớ quên mua xem chi tiết "bên".

Dầu nhớt hiệu CYCOL

DẦU NHỚT HIỆU CYCOL là một thứ dầu nguyên ở các mỏ tại Kim-Son (California) thuộc về xứ Hoa Kỳ. Cả thế giới không có thứ dầu nào sánh bằng thứ dầu ở xứ này.

Thứ dầu nhớt hiệu Cyclo dùng tiện lợi lắm vì hơi nóng trong máy dầu có cao thì dầu nó cũng không lan không chảy và lại chất nó rất tinh khiết, không có cặn-các gì cho nên dùng nó thì xe chạy đến 3.000 kilômetres mới thay một lần dầu chứ không phải như mấy thứ dầu xấu 1.500 kilômetres thì phải thay.

Phạm dụng dầu nhớt trong máy xe hơi ai cũng muốn dùng thứ dầu lòng đáng để quý máy chứ dùng thứ dầu dặt thì nó hỏng quá chừng chúng quạu. Tại piston làm cho máy gát khó quay. Ngạt vì dùng dầu lỏng thì lại có nó đổ nhớt nóng và máy rồi một lát nó tan nó chảy đi hết thì cũng không tiện. Mối biết thứ dầu nhớt hiệu Cyclo này chế tạo một cách rất hoàn hảo: nó vừa lòng mà lại chịu nóng, chịu lạnh xe hơi mà dùng nó thì tiện lợi lắm. Ai muốn mua dầu nhớt hiệu Cyclo xin đến An-Ha An-Quán vì bốn quán là đại lý cho hãng "The Associated Oil Company" tại Hoa Kỳ.

Bốn quán lại có trữ bán thứ DẦU LỬA HIỆU CÁI ĐỒNG HỒ, hiệu CÁI TAC hai thứ dầu này là chính hiệu Hoa-Kỳ, thấp không, có khói, ít hao, mà sáng lắm. Giá bán thì cũng như mấy hiệu dầu lửa khác.

Sách hữu ích nên mua mà xem

Nhất là mấy ông Hương-chức đang giúp việc quan và mấy ông Biện-Chủ nên mua để gởi trong nhà rất nên hữu-dụng trong cơn có việc.

Gần đây tôi có một năm cho đến tới sao cho khỏi việc này việc kia. Ấy tự nhiên ai trả cho khỏi.

1- Muốn biết Phan-sự Hương chức phụ tá quan Biện-lý ra thế nào? Thì mua "TUÂN-TRA-PHÁP-LỆ" của ông Võ-văn-Thơ, giá là.....2\$09

2- Muốn rõ thế các "Sinh-tử hôn-thú" và "Đồ-lễ", nên mua cuốn "SINH TỬ HÔN-THÚ" của ông Võ-văn-Thơ, mới in rồi, giá là.....2\$00

3- Muốn biết việc hiện thủ đầu Tòa cũng hết thấy những người làm dân nhà nước ra thế nào, nên mua quyển "TỔNG-TU THẾ-LỆ" của ông Võ-văn-Thơ dịch ra chữ Quốc âm rất rõ, giá.....1\$50

4- Muốn biết phận sự Hương-chức ở quyền Giao-trắc và thi hành án trong vụ kiện họ của người Bôn-quốc, như Trưong Tọa nên mua cuốn "THỨC-KIỆM-MÓT" của ông Dương-văn-Mên giá là.....\$00

5- Muốn thạo về việc làng thì nhận giấy tờ Sấm và cổ điển-thổ ghe có truyền bá. Chia gia-tái. Cho vay đất nợ. Cầu chứng. Con niêm. Khẩn và mua đất, giá đất Nhà-nước. Muốn học-đo đất; nên mua cuốn sách "SÁCH THƯỜNG DUNG" của M. Trần-Kim, giá là.....2\$00

6- Lúc rảnh rỗi nên coi cuốn tiểu "KIM THACH KỲ DUYÊN" của ông Bùi-quang-Nghĩa kể là ông Thủ-khoa Nghĩa, ấy là một án văn-chương rất đáng đáng và mấy chữ nào khó đều có giải nghĩa rõ ràng dưới mỗi trường giá mỗi cuốn là.....0\$80.

Nhà buôn An-quan muốn cho số sách của mình được rảnh rỗi, thì nên mua cuốn Pháp biên chép số sách của ông Đỗ-văn-Y Quận-lý nhà in Hựu-giang Cánh-thơ. Sách thứ sách nói trên đây, như Qui-vị có mua xin phụ thêm 0\$21 là tiền gởi mỗi quyển.

Có bán bán tại Nhà-in Hựu-giang Cánh-thơ.

Xin viết thư và mandat cho M. ĐỖ-VĂN-Y Quận-lý An-quan An-HA CANTHO

Vừa lòng quý khách

Quý-vị hành khách ở tại-chân đến Cánh-thơ muốn có một chỗ nghỉ ngơi thanh tịnh mát mẻ, phòng nằm dần dần sạch sẽ luôn luôn. Lại thêm trong mỗi phòng đều có đủ đồ đạc và nước rửa cho tiện lợi quý khách nữa đây. Xin quý khách đến Cánh-thơ để xem và ngay tại "Trung-Châu Lữ-Quán" ở một lần thì đủ.

Lò gạch Annam

LÒ GẠCH ANNAM HIỆU PHÂN NÚU EU a MÀ GIẢM par THẢO (CANTHO) ở hẳn đủ các thứ gạch thiết kế, Quý khách muốn mua xin gởi thư cho M. NHIỆT mã thương nghị.

Sách mới xuất bản

Mới đây quan Trại-phủ Ninh-giang Bắcky là ông Bùi-thiện-Cần mới xuất bản bộ "KIM-VÂN-KIỆU" mới ra. Những bộ Kim-Vân-Kiến xuất bản này nay, tương đương bộ nào giải nghĩa rõ ràng và tương-lai như bộ này. Quan Phạm-vân-Thy Tổng-Đốc Nam-Định duyệt bộ sách này có phê rằng: Vừa đây tiếp ông Bùi-thiện-Cần tri phủ Lạng Giang đã duyệt bộ Kim-Vân-Kiến chú giải là thứ mực của cụ cố An-Bùi-khánh Diên soạn tập từ khi chủ bút Đổng-Văn-Nghai-Bao, nghĩa cứu hết nội kinh ngoại truyện, không hề sót một điển nào xuất từ ông nguyên chủ, cho, có thích, dùng hàng quốc ngữ, tính hai mươi năm bút làm mới hồi, mực còn tươi mới, đến nay tính là mới thành hi sách có giá trị đáng công truyền.

Và trong sách này phần điện-tích chép bằng chữ nho, người nào muốn học thêm chữ Hán coi thật có ích. Ai là người thích văn nôm tương công nên sắm một bộ Kim-Vân-Kiến chủ thích này để vào thư phòng.

Có bán tại nhà An-quan Hựu Giang. Giá mỗi cuốn 0\$70

VOUS POUVEZ GAGNER UN MILLION
500.000, 200.000 ou 100.000 Francs en achetant une obligation

CRÉDIT NATIONAL 1920

Payable 20 francs en souscrivant et le solde par 21 mensualités de Trésorier Général de la République Française.

1 lot de Un million
1 lot de 500.000 francs
2 lots de 200.000 francs
3 lots de 100.000 francs
6 lots de 50.000 francs

Soit pour les 8 tirages: 20 millions de francs de lots par an.

Les chances de gagner sont donc nombreuses. Pour y participer, veuillez adresser 20 francs au Directeur de la

BANQUE NOUVELLE
8, Rue Papard, MARSEILLE (France)

An-Phong
Bijouterie orfèbre de Chine et du Tonkin

Kính trình công lực châu Qui khách đáng trọng: tiệm tôi mua bán hơn năm năm bán ròng hàng tàu, những là vàng xuyên lách nhiều, cũng là hàng vườn, nhuộm đen diều lạng thật tốt, không hề trở tôi chắc ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tôi hết sức lựa chọn thợ nhuộm, nhuộm tốt và hớt chải tới hơn các nơi khác đó cam châu, hoa tư các, công xạ lực soạn bắc thảo, lực soạn thượng hảo đẹp có đủ thứ, còn hàng bắc như, hàng không thể bì kịp hàng của tôi, và giá: tôi bán lại rẻ. Còn đồ mặc trắng như thế, lương-lực đồ thứ, tôi làm tại Hà-nội, như quý khách muốn mua vật chi, đừng xin gởi thư đến, thì tôi sẽ gởi lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gởi contre remboursement.

Cao-lãnh: Nguyễn-xuân-Trước
Cần bạch

Sách mới lại

Kim-vân-Kiến giải nghĩa mỗi cuốn 0\$35
Nhị độ Mai 0.40
Gua phở 0.40
Một nàng nhà trò 0.50
Về Saigon 0.10
Về máy bay 0.10
Cung oán 0.15

Kim-Vân-Kiến, Cung-Oán, Kim-Thạch kỳ-duyên là những sách rất có tiếng xưa nay, văn-chương tuyệt-bát, tinh tứ thâm trầm, tác giả là những tay trứ danh trong văn giới nước ta. Những người ham đọc sách nên mua mà xem Ấy là những sách vừa có ích về đường văn-chương vừa có ích về đường đạo đức.

AI muốn mua xin gởi thư đến cho: "AN-QUAN AN-HA CANTHO"

Hai thứ thuốc hay

Thuốc "TÂN-THAM" trị nội ngoại các chứng là một thứ thuốc vị khí ôn-hòa chẳng luận già trẻ, đau bụng dân-bà mới ho, hoặc ho lâu, ho leo, ho ra máu ho có đờm, ho sặc, ho đờm, ho trong vài ngày thì thấy giảm hẳn. Chẳng biết bao nhiêu người đã dùng rồi, đều gởi thư đến khen ngợi chẳng cùng. Cách dùng thì khi mua thuốc sẽ có gởi toa cho cứ theo đó.

Giá bán hộp nhỏ 5 miếng.....0.30
Hộp lớn 10 miếng.....0.50

Thuốc "TÂN-THAM" trị nội ngoại các chứng là một thứ thuốc vị khí ôn-hòa chẳng luận già trẻ, đau bụng dân-bà mới ho, hoặc ho lâu, ho leo, ho ra máu ho có đờm, ho sặc, ho đờm, ho trong vài ngày thì thấy giảm hẳn. Chẳng biết bao nhiêu người đã dùng rồi, đều gởi thư đến khen ngợi chẳng cùng. Cách dùng thì khi mua thuốc sẽ có gởi toa cho cứ theo đó.

Gửi: M. NHIỆT mã thương nghị
Xin rằng coi chừng thuốc giả, có thể cho M. Trần-đạo-Nghĩa Quận-lý An-quan An-HA Cánh-thơ thời thuận gởi lại

Có bán

Vô xe thượng hạng

Giá bán mới sửa lại cho những vô và ruột xe kéo và xe máy

HIỆU Bergougnan
thứ thượng hạng

Vô xe kéo mới cái, giá là.....6\$ 50
Ruột xe kéo mới cái, giá là.....2, 26
Vô xe máy mới cái, giá là.....2, 20
Ruột xe máy mới cái, giá là.....1, 20

Có trữ bán tại:
Garage Trần-đất-Nghĩa Cánh-thơ
Tiệm Trần-Frères Rachgiá
A. Gianna Biênhoa
E. Poyason Phom-Panh
Hàng chính cho Namkỳ và Cao-men
L. DESMARQUOY et c^{ie} 61 đường Pellerin ở Saigon.

Giá rẻ!!! Giá rẻ!!!

KÍNH CÙNG QUI-VỊ RỒI.

Bên-biên mới lập được một kỷ viết đẹp theo mô-típ "Porte plume à réservoir" à remplissage automatique, cóagra bằng metal nickelé đẹp lắm, không lẫn lộn gì các hiệu khác.

Giá đặc bán rẻ, mỗi cây.....0\$80

AI mua nhiều về bán, lại 12 cây, giá đặc là.....6\$00

Thứ viết này không phải xấu mà hẳn là, công là viết đẹp các trường Làng gởi qua, người giữ kỷ này thì công được lâu dài.

Kỷ này lại không hao mòn như kỷ Qui-Vị cũ đang viết thư đến mua mau mau kẻo hết.

Xin để thư và mandat cho:

M. ĐỖ-VĂN-Y Quận-lý An-quan An-HA Cánh-thơ